

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Неділя“ вносять:

на цілий рік 10 зр — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграниці 15 рублів або 24 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі газет Л. Горювца в Чернівцях, ул. головна ч 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ:

у вівторок, четвер, суботу і неділю.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), кудя всі дописи адресувати належить. — Бюро редакцій отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

От тобі організація!

Дрібний сей факт, що став ся 7. вересня с. р. в Станіславові, але він такий поучаючий, що годить ся ему приглянути ся з загального становища. Против народовеского касина „Рускої Бесіди“ — опозиційні народовці заснували разом з москвофілами иньше касино: „Рускій клуб“. Значить, можна би думати, що мало станіславівским Русинам одного касина, треба їм ще другого. Ба! коли-б так було, то вкінци можна би й не дивувати ся тому! Але-ж інтелігентних Русинів в Станіславові занадто мало на два касина; иньша є причина такої появи, а іменно такий розлад у станіславівській рускій громаді є наслідком примирительних теорій, з котрих — як то ми вже нераз писали — народовці не мали ніколи ніякого хісна а противно шкоду.

Про заложене „Руского Клубу“ дістали ми таку допись зі Станіславава: „Дня 7. с. м. заснував ся у нас против „Р. Бесіди“ — „Рускій Клуб“ і то при помочи „независимих“ народовців. Воля кождому бавити ся, з ким хоче, але над таким фактом організацій а радше дезорганізацій нашої треба нам застановити

ся. Тепер роздор в Станіславові стане тривким; москвофіли тому раді і за розбите народовців не віддячують ся своїм народовеским спільникам нічим; навіть в члени своєї бурси не приймають таких членів „Руского Клуба“, як пп. Бучинський і Кокорудз. „Рускій Клуб“ рішив відтягати членів з „Рускої Бесіди“ і в тій ціли на свої перші збори просив навіть членів „Рускої Бесіди“.

На зборах Клубу явило ся 12 осіб, а то з москвофілів: Войціховский, др. Литвинович, Кушнір, о. Диминський, нотарияльний кандидат Гузар, Микулин, Шараневич і Ткачунік (пенсінн. учитель), — а з народовців: Бучинський, Кокорудз, Борис і Стахевич. П. Стахевич, котрий єсть і членом „Р. Бесіди“, дарував для Клубу портрет цісаря вартости 45 зр., пригадуючи тим народовцям з клубу гасло: *viribus unitis*, котрий то оклик повинні би народовці мати в памяти...

Прибули ще на збори пп. Мостович, Масляк і Петрик, але тільки в тій ціли, щоби поставити внесене на незавязуване Клубу, а злуку народовців в однім касині. Внесене то на жаль упало. При нараді висказано гадку, що істноване двох касин покаже, по чий стороні більшість... Покликували ся на се, що як в Стані-

славові суть два товариства музичні (розуміє ся, оба лихі), так можуть бути два рускі касина, дарма, що одно може істнувати лише з кривдою другого.

На закид, що „штучні“ вибори „Р. Бесіди“ дали причину до завязаня клубу, дав добру відповідь о. Мостович. П. Іван Борис, урядник залізниць, витяг на верх особисті причини против двох народовців, котрих назвав прилюдно. Межи повернувшими з Мазурів Русинами розведено агітацію против „Р. Бесіди“, через що ті сторонять від всякого руского товариства.

П. Масляк питає ся ще, чому Банк звязковий, котрий з Клубом має одну хату, не хоче приймати скриптів від нотаря Здрассіля, у котрого субститут має право виставляти їх в рускім язичі, тому, що скрипти єї писані фонетикою — і чому селянам відмавляють на фонетичний скрипт позичок. На то відповів директор Ткачунік, що має хто писати фонетикою, то радше нехай пише по польски... На таке дістали народовці забули язика в роті і мовчали...

Звертаючи річ до товариского життя, питає ся один, чому на посліднім бали панни рускі так вистерігали ся рускої розмови. На то відповів один з клубо-

В день сьвятої волі.

(Споминки баби Оришки Прядчихи).

Записав

О. Я. КОНИСЬКИЙ

—о—

(Дальше).

З церкви веліли усім іти на панський двір. Тут ще раз вчитали волю і сказали, щоб хрестяни ще два годи слухали ся панів; щоб два годи ще робили на панів, так як і робили! тільки нашому братови жіноцтву полегкость зараз зробили, зараз вивололи з панщини. — На талан мені ми з матірью не були з дворових; нас і „в душі“ не записували, через те й земля на нас не дали; сказали, як заводили оті грамоти „ваших душ в ревізії нема, тому й земля в грамоті не прописана“. Мати заходила ся була змагати ся, каже посередникови: „не душі їдять, а роти; у кого є рт, тому й земля треба“; дак хіба нас слухали!.. Не дали тай годі! — „Нема у вас ревізєської душі і квит“..

— Чи вона ревізєська, чи не ревізєська — змагала ся мати — а годовати її треба.. З чо-го-ж ми харчовати-мемо свої душі? вони-ж такі як і в усіх людей.

— Такі да не такі; у вас не ревізєські, ваші душі жіноцкі, кульгаві.

От до сего тільки й договорила ся.

А проте все-ж таки я більш до двору не ходила, на прачку не ставала: панича того

спекала ся: віхоть отой тільки довго мені мулив; все я бояла ся, все думала: чи не буде мені за те чого лихого?.. Дяка нашому Создателеви, нічого не було, так і приехало!.. а що вже попобояла ся, так цур йому!

В суботу ото стали ми вольними, сьвятковали свою волю і в неділю, та і в понеділок ніхто й за холодну воду не взяв ся. Ще-б пак! малий то був у нас великдень!!

У понеділок, так сказати, як в обідню годину, вийшла я з хати, присіла собі проти сонечка на призьбі, дуськаю соняхи та думаю: куди його піти мені? де дівчата з нашого кутка? Думаю собі, аж чую голос десь; я з двору на вулицю: бачу по дорозі рушає юрба людей. Я до неї. Дивлю ся!.. Сьвят! сьвят! сьвят! що воно таке?... вїт Іванець і соцький Наум — передують; а за ними паробок в мішку; увесь у мішку по саму шию; ні рук, ні ніг його не видко; не видко, як він і переступає.. і не йде він і не стоїть, іти йому по людєски не можна, ногам в мішку тісно; суне він, наче манія та..

Про мішок той я чула від людей, а на власні очи не трапляло ся бачити, як у його закидають. Пан наш — куди тобі який вигадливий був на всякі кари! ото-ж він і мішок той вигадав: коли хто пошпетить ся було яким бунтом, — він і звелить його в мішок завязати тай загадає йому в мішку по улиці ходити.. Люта душа була у нашого пана, немудьська.

— Хто отсе такий в мішку і за що? — питаю я у дівчат. Сама не тямлю, чому мені цікаво стало знати.

— Се-ж, кажуть, Антін, панський кучер:

як загуляв в самої суботи, дак і досі його в дворі не було; коні панські третій день стоять без догляду, аж ржуть, що не повні й не годовані!.. Учора нікому було панів і до церкви повести.

— Так отсе така воля! — подумала я собі і якось нехотя кинула очима на того кучера.. Кинула, а очи мої так і прилипи до його тварі.. Глянув і він на мене своїма великими очима... сині вони наче блакит на небі... зустріли ся наші очи!.. Господи, що воно стало ся зі мною? не одірву своїх очей від Антонових! отак і провела я його до двору.. а тут спинила ся; панич да віхоть упали на думку; я мерщій до господи..

Сіла на лаві! якось ніяково мені; не то сумно, не то й журливо і на серці якось чудно, скорботно, скавати-б; дак ні-ж! ніби там промінь весняний грів і веселить..

— Сідаймо, доню, обідати — каже мати. Сіли.. Вмочила я губи, тай годі; не йде мені на душу борщ наш; не тому, що він нізчемний, а тому, що Антонові очи так і лищуть у мене в очах..

Другого дня — тягне мене щось на вулицю тай тягне, да так тягне, що не спроможна я не піти. Пішла — сама не знаю чого! стала під вербою, не тямлю, чого стою!.. Прямо — навожденіє якесь на мене наче хто на-слав; наче я не самовита.. Постояла, пішла до двору, спинила ся біля брами, дивлю ся на стайню і думаю: „чи випустили кучера в мішка? от коли-б його побачити“... Замість того бачу — вайло — ото ключниця суне з пов-



вих, що тому мали бути причиною дев'ять поборників Товариства руских женщин.

Тому що пп. Масляк, Мостович і Петрик не хотіли вступити до клубу, то остало всіх членів збору 12, котрі вибрали виділ, складаючий ся з 9 членів і 3 заступників, в більшій частині з членів збору.

Дар п. Стахевича так сподобав ся, що п. Ткачунік попросив єго о дар образу Матери Божої для клубу...

Тверді з консисторії не почитали зборів своїм приходом, так само й інші матадори москвофільські. Одушевлення не було ніякого, а народівці чули ся прибиті, бо лише лична амбіція похала їх в таку неприродну спілку, якої всі інші народівці вже вирікають ся і вистерігають ся. Чи прозрять тепер наші?...

Так нам пише наш дописуватель. Ми до сеї цікавої дописи не мали-б нічого додати, як би факт, в ній описуваний, не склав ся тепер в пору виборчу, коли ми в Галичині з непевністю ждемо будуччини, коли ми по передвиборчим руху пізнаємо, яка у нас загальна темнота і несвідомість і як дуже потрібно нам організації. Як би там і випали галлицькі вибори, по них таки настане неминуча конечність організації народівців; а хоч би сам передвиборчий рух свідчить як найлучше, що до сеї організації народівців годі вже втягати москвофілів; ми мусимо їх раз на завіжди виречись.

І ось серед такого, бодай в основі роз'ясненого положення, станіславська мала громада руска розпадає ся в користь москвофілів. Свої люди помагають організації москвофілів. Такого обяву, хоч би там і не знати які були єго причини, жаде здоровомислячий Русин-народовець оправдати не може, а тільки жалувати, що

так склало ся, і бажати як найскорійшої поправи. Ми не можемо зрозуміти, як такі умні народівці, як пп. Кокорудз, Бучинський і п., могли так далеко забути ся, щоби в такий чудний спосіб брати ся до „організації“ Русинів, входити в таку спілку. Хоч касина справи рускої не рішають, але-ж відомо, який вплив має товаришеке жите на народні справи; отже й сподівати ся не можна нічого доброго по таким роздорі. А вже в що як в що не віримо, то в се, щоби народівці могли себе дурити надією, що сходинами з москвофілами їх перероблять. Москвофільство то недостача власної освіти і любови до свого народу, а освіти і любови затверділих у зацофаних поглядах старих москвофілів не навчип: шкода заходу!

Голос буковинського учительства.

—о—

„Щоб то Русинам на свѣтѣ не бути“ пишуть „Бук. Вѣдомости“ в 32. числі й гадають собі при тім же: „Ахъ, щоби то были одни только Русские (Москалі)“! По таким „вздоханіям“ плачуть ренегати далі над тим, що наука руского языка трактує ся не лиш по мацошиному, но по неприятелиски, особливо в уч. семинариях, де єї уділяють „люди молоді, непрактичні и провизоричні учителя“. І вичисляють „Б. Вѣд.“ яко тих молодих, непрактичних і провизоричних учителів: Глібовицкого, Кліма, Билинкевича, Ружицкого, Шкургана і Шпойнаровекого, отже крім молодого але завязушого Москаля Кліма, що тепер „благоденствує“ в Варшаві, та Русина Шпойнаровекого, самих своїх старих, не хочемо спорити о то, чи практичних, але не провизоричних „учителей твердого закала“. На сей раз можна притакнути „Бук. Вѣд.“, що за 23 роки, себто аж до іменованя проф. Шпойнаровекого, учено в черновецькій уч. семинарії не рускої мови а „мѣшаного, макароничного язичія“, але не щось так як „знѣмченый Юрко“, але як недоварений Москаль. Се іменно, а не провизорія є причиною, що бук. учителя мало зна-

ють рускої мови, бо москвофільської не навчили ся і за 20 років учительованя Глібовицкого з москвофільської граматики Пілемана, язичія, а не рускої мови вчили і єго тверді наслідники Клім, Билинкевич, Ружицкий і Шкурган.

Аж від 2 років став проф. Шпойнарівський вчити рускої мови із відповідніших, бо руских книжок, а новий учитель А. Клім поведе хорошо розпочате діло далі. Віримо, що „системъ, метода и погляды“ уч. Шпойнарівского і А. Кліма не ті самі, що їх попередників й тому не до смаку „Бук. Вѣд.“, що вони воліли би бачити науку рускої мови хоч би в руках п. Шкургана, помимо того, що сей своїми „писуваніям“ в „Buk päd. Blätter“ показав, що не має понятя о рускій стилістиці, що він найгірший знаток рускої мови зі всіх єго попередників; але мішанина язикова а й найважнійший місток до московщини, себто етимологія, найшли-б у ній помимо управильненої правописи щирого покровителя, котрий би з властивою єму завязатістю в тім ділі, яку виявив в кількох нісенітних статях румунізаторско-москвофільского органу „Buk päd. Blätter“, вполював в питомців своїх етимологічні мрії.

„Бук. Вѣд.“ плачуть далі, що надзир над учителями дуже недостаточний, бо нема між інспекторами москвофілів, що учителя народні „яко люди бідні і зависимі“ не є москвофільськими агітаторами, а добрими Русинами.

Про середні школи і університет не хочемо ми, народні учителя, говорити; знаємо тільки по наших дітях, що в реальній є ученики-Русини, але що Москаль Кирилович, котрий називає руску мову „Gauernersprache“ і вивчає руску мову і граматику в школі перед самими дітьми (так!) і що такий учитель не може загригти серце молодіжи до любови свого рідного. Не хочемо брати в оборону професорів Русинів гімназій і вл. дра Стоцкого, бо нема потреби, але се певно, що др. Стоцкий положив около науки рускої мови за десять літ незабутні заслуги, яких ніхто інший не поклав, бо він поставив справу рускої мови супроти столітньої путанини ясно як сонце. Слава і честь єму за се, дяка єму і всім тим, що разом з ним крім тяжкої праці щоденної, яку покликани до того власті призволяють бездоганно, займають ся щиро й невипушчо з пожертвованем кожної вільної хвилини ба й свого рускому народови так дорогого здоровля всіми рускими справами. Сей закид „Бук. Вѣд.“, що руска інтелігенція працює в редакціях і товариствах руских, се най-

ною вязкою ключів та брязкає їми наче коновал той.. „Цур тобі, хмаро!“ подумала я та бігцем назад від брами. — Що-ж би ви собі думали? вона таки мабуть помітила мене тай наврочила; бо з того самісенького дня так мене і нудить, так мене і вабить іти до двору, чи не побачу кучера. Цілий тиждень що дня никала, та все визирала. Марне! хоч би тобі один разочок побачити... За тиждень чую, люди гомонять: приїде посередник, кучера з паном судити-ме... Кучер би то, скоро випустили в мішка, зараз рушив до міста позивати пана ва той мішок.

Справді небавом посередник приїхав, і людей і пана і кучера кликав, судив їх і присудив, що пан не по людськи зробив, завязавши живу людину в лантук, та ще й звелів на глум водити його по селу. От за те і присудив посередник: бути Антону вільним і зараз виволовив його зпід пана..

До самого Великодня не трапило ся мені нігде побачити Антона; прочула тільки, що став він до жида — до шинкаря за кучера. А на Великдень — сидимо ми з дівчатами на вулиці. Сидимо, веснянок та гаївок співавмо. Аж ось і паробки йдуть. Прийшли, біля нас поставали. Як глянула я, так і затремтіла! між ними Антін і так він мене своїма баньковатими очима діймає, серце мені лоскоче... гляне він, наче заговорить; а заговорить — наче заграє... От з того часу..

Е, що вже про те балакати!... звісно діло дівоче... самі, здорові, тямите — коли дівка з паробком прийдуть ся один одному і по серцю і по мысли... Нема в Бога нічого ліпшого над кохане...

Зараз після Петра ми й побрали ся. На жнива Антін одійшов од жида. Пішли ми в Рудівку, там у міщанина стали за сніп жати. Тоді давали ще жати — раз за третій, вдруге за четвертий сніп; не так як тепер стало, нехай Біг милує — за шестий та за сьмий! Тепер, спини не розгинаючи, та ще коли на добромому та густому житі, то й то за день більш десяти снопів не заробиш, та ще й на своїх харчах. А тоді було: харчі хавайські, залюбки було в дох з Антоном шість полукопків поставимо. От у нас без восьми снопів коша заробітку за день; та ще якої жені!! Женя у нас така була, що на пару волів більш як півтори копи не положиш, не повезуть... Жито урожайне того году Біг дав; і навмолот — ліпшого й не треба: по всім мірок з копи.. Заробили стільки, що до нового — про хліб і думати забули. Добряче воно вело ся нам. У матери була телиця. Саме в Спасівку вона отелила ся: гарного бичка привела і сама вдала ся така молочлива, що молока того, хоч купай ся: раз-у-раз і молоко і масло і сир і скотітні; самі їли в досить і людям наділяли, і так і продавали; за зиму й до Великодня десять карбованців корівка та, спасибіг їй, дала нам. Тоді у нас гусари стояли на селі, офіцерні було чимало, дак вона брала у нас і молоко і масло.

Обжавшись, Антін знов до жида. Звісно ліпше-б у жида не служити, так коли-ж і свого діла нема, а згорнувши руки сидіти — і гріх і сором.

Добренько так у нас все йде.

З нового году став новий шинкар у нас. Старий Лейба помер. От на нового пан і напосів ся: не держи кучером Антона, тай не дер-

жи! Жид йому і те і се: а він і слухати не хоче; притомом одно зарядив: „не держи, прожени, а не проженеш ти його, дак я тебе прожену“.

Жид йому каже: „договор“; а він йому на те: „договор був з Лейбою; нехай він встане тай говорить“. Чи чули ви таке? Що-б з мертвих встав! Муєів жид послухати ся. Антона мого се так за печінки звало, що він: не їсть, не пє, ходить наче не самовитий; зубами киргоче, да панів лає... Я його втихомирюю, а він і слухати не хоче; все черкає да черкає! Скільки вже він чортів панам назичив, так моя губа того й не вимовить! не то копанками, а цілими болотами він чортів на панів вергав!.. Черкав, черкав, нарешті як стукне кулаком об стіл, як ревоне, немов в маточину:

— Стривай же ти, чортова підшво! я свого клину, не дожавши, не кину!

І замовк! з того часу вже про панів ні слова, ні пари з вуст; тай про чортів якое менше згадує.

Добре. Коли-ж ото чи на масниці, чи на всеїдному тиждні, забула вже давне діло, а пам'яті у мене зрешетіла; знаю тільки, добра знаю, що не в піст; бо ми в той день вечеряли вареники з сиром. День був будений і скоромний. Приходить Наум, соцький; загадує: завтра усім іти в церкву до служби.

— Що воно за притча така? — питає у його мати — що там таке в церкві буде, що усім іти?.. Та яка там і служба в будень?

— Там вже почуєте яка.. безпримінно щоб усі приходили; молебство за царя буде. Завтра значить роковини волі; наше свято.

більша похвала для нашої черновецької інтелігенції, так як ми і помічникам Бук. Вѣд. не беремо за але їх участь в редакції сеї часописи, коби лиш ся їх робота мала на цілі дійстний хосен, а не ширеня баламудства на цілі.

Вкінці відмовляємо ми, учителі-Русини, „Бук. Вѣд.“ і всім її редакторам та коректорам, головно-ж публично в соїмі так хорошо скваліфікованому его покровителем бар. Кравсом г-ну Тыминьскому не то право, але навіть спроможність судити о тім, кілько знають і як учать учителі рускої мови, котру прозвав один в Тыминьского одномишленників „Gauner-sprache, а другий жаргоном, а котрої самостійности і відрубности вони всі разом не при знають, єї не вчили ся і не знають. Відпираємо також в обуренем підлу клевету кинену „Бук. Вѣдомствам-и“ на нас учителів, що ми тільки в бідности і зависимости є щирими австрійськими Русинами, як др. Стоцкий і проф. Пігуляк, а не прихвостнями Тыминьского і его москвофільської кліки, якій, дай Боже, „на світлі не бути!“

Учитель-Русин, один за всіх.

Дрібні вісти.

Чернівці, дня 9. вересня 1895. р.

Цісарска подяка бук. учителям. Є. В. цісар приказав висказати буковинським учителям подяку за виражену при нагоді ювілею уч. семінарії в Чернівцях непохитну вірність і приданість бук. учительства для найяснійшого Монарха і Его в. престола.

Головний руский комітет виборчий у Львові затвердив на засіданю дня 7. вересня на округ виборчий Бережани кандидатуру о. Теодора Пюрка, крилошанина львівської митрополитальної капітули.

Як дуже потрібна друга гімназія в Чернівцях, а з нею отворене руских паралельок, се показує ясно статистика з нового року шкільного. І так на рік 1895/6 записано в першій класі в 1-ім відділі 54, в 2-ім 60, в 3-ім 58 учеників; в другій класі в 1-ім відділі 54, в 2-ім 51, в 3-ім 54; в третій класі в 1-ім відділі 53, в 2-ім 52, в 3-ім 52; в четвертій класі в 1-ім відділі 46, в 2-ім 53, в 3-ім 33; в пятій класі в 1-ім відділі 51, в 2-ім 36; в шестій класі 62 (!); в семій класі в 1-ім відділі 41, в другім 24; в осмії класі 48 — разом 884 учеників. Коли в шестій класі не можна було отворити двох відділів, то се стало ся задля браку салі і учительських сил, а при такім великим числі учеників о докладній науці й бесїди не може бути. Власти шкільні мабуть дадуть ся сим справозданем переконати, що отворене нової гімназії, а попри ню й руских паралельок, треба посишити, так щоби з слїдуючим роком не заходили такі ненормальні річи, як помічене 62 учеників в одній класі.

Рільничі і лїсничі спеціальні виклади в році 1894. Після справоздана „Land- und forstw. Unterrichtszeitung“ було в 1894 році 564 рільничих і лїсничих спеціальних курсів і то: 2 загальні рільничі курси для учителів (в Країні і Галичині по 1); 181 загальних рільничих курсів для внїшних слухачів (в Чехах 175, Далматії 2, Долїшній і Горїшній Австрії, Галичині і Буковині по 1); 13 курсів про мелїорації, засїяне толок і наші (в Долїшній Австрії, Тиролю, Чехах і Шлеску по 2, Горїшній Австрії, Зальцбургі, Стирії, Моравії і Галичині по 1); 261 курсів про огородництво, плеканє овочів і винограду (в долїшній Австрії 78, Горїшній Австрії і Далматії по 2, Тиролю і Каринтії по 5, Стирії 95, Країні 4, Трїєстї 8, Горицїї 19, Істрії 21, Чехах 17, Моравії і Шлеску по 1, Галичині 3); 57 курсів про молочарство (в Тиролю 4, Стирії і Галичині по 1, Чехах 40, Моравії 11); 9 курсів про вчільництво (в Долїшній Австрії 3, Горїшній Австрії і Чехах по 1, Моравії і Галичині по 2); 3 курси про лїсництво (в Тиролю, Форальбергу і Буковині по 1); 16 курсів ветеринарских (в Горїшній Австрії і Моравії по 2, Тиролю, Далматії і Шлеску по 1, Чехах 3, Галичині 6); вкінці 21 внїшних курсів. — Се справозданє говорить досить ясно, як мало робить ся в тім взгляді у нас, спеціально-ж на Буковині. Ми й сим разом звертаємо ся до бук. соїму краєвого з предложенєм, щоби він подумав над сею справою як найскорше і залагодив єї по прикладу внїшних країв.

Оповіщенє. Як відомо, низше підписаний оповістив в часописях, що з днем 1. липня с. р. буде видавати газету для дяків „Дяківській Глас“, однак з причини малого числа присланої передплати а богато зголошень, що в осени пришлють, відложив виданє до IV-ого кварталу т. є. до 1-го жовтня с. р. Газета дяківска єсть конечно потрібна для піддержуваня як розвитку дяківських товариств, так і дяківської справи, од-

нак мймо найлучшої волі одиниць она не буде в силі удержатись, если єї самі дорогі брати дяки як морально так матеріально не підпрете, — чи видавати або ні! Тому звольте прислати чим скорше передплату по 1 зр. на руки підписаного. а з 1-ім жовтнем с. р. уже вийде перше число. — Ігнатий Полотнюк, управитель хоружатедрального в Станіславові.

Румунїзація в дівочій школі? Нам доносять з вирідостойного жерела про таку подїю: До черновецької висшої дівочої школи на улиці палати краєвого приходить до впису дівчина. Записи провадять дві учительки пп. Слївинська Турецка. На питанє, до якого віроїсповіданя належить, відповіла дівчина, що до гр. православного, а дальше, що дома говорять по руски значить матерною мовою тої дівчини є мов руска. Але се не сподобало ся панні Турецкій і она звернула ся до учительки Слївинської з словами: „Запишіть яко матерну мову волоску, бо она прецінь православна“. Се чули присутні канцелярії учительки, але не важли ся перебивати такому способу румунїзації. Таке самодїяло ся в кількох внїшчх випадках. Що се поступованє п. Турецкої є наскрїзь несправедлив і противить ся шкільним законам, се чейже ясно а додати-б ще до того, що учителька в такий спосіб хоче придбати Волохам кількох дівчат пшкоду Русинів. Ми звертаємо ся до компетентних властей з просьбою, щоби сю справу провірили і відповідне зарядили.

Вицофанє одногульденівок. Після урядового справоздана є з кінцем місяця серпня 1895 обїзі одногульденівок на суму 2,184.965 зр. Доси стачено і знищено паперових одногульденівок від липня 1894 року зачавши на суму 55.698.396 зр.

Зелїзничий міст між стаціями Гурегумора і Фрасин в кімолонгськїм повіті згорів з дос. невислїджених причин.

Нещасливий випадок. Селянка Анна Кавалюк у Вікні, заставнецького повіта, сушила коноплі і поставила їх на піч. В ночи зачали коноплі горїти і поки надїйшла поміч, селянка згорїла. Єї пятилїтню дитину виратовано.

Герой зпід Мадженти. В часі сегорічних маневрів на Угорщині принав одному полковнику постій в сїльци коло Секеш Баралїя. Очевидно ціле село виринуло, щоби пригланути сего воякам. Полковник Емїлій Найгольд добачив серед товни старого селянина з війсковою поставою і з золотим медалем на грудях. Підїхав до него і питає: „Де ви одержали сей медаль?“ „Під Маджентою, пане полковнику“. — „А чим ви визначили ся?“ — питає полковник дальше. — „Мій капітан а відчак і поручник упали в битві, отже я яко капраль обїйнив команду над компанїєю. Ми побили неприятеля і забрали єму гармату“. — „То дуже гарно!“ закінчив полковник. Кілька днів пізнійше припадає день уроду Є. В. Цісаря (18-го серпня). Якже зачудував ся хробрїй Йосїф Патакі (так називає ся старець), коли одержав запросни на офіцїрський обїд, який полк устроював з нагоди сего торжества. Єго посадили між двома капітанами і пили єго з двох рюмле. В часі обїду замїтив один офіцїр, що Патакі яко властититель золотого медалю за хоробрїсть побирає доживнену премїю 45 кр. денарів. — „То, друже, належить ся тобі цілком спрїведливо“ — промов полковник. Здивований старець залзив тоді, що вчн о тім нічого не знає і що до нинїшного дня не одержав ані разу 45 кр. Як зачувати, займили ся офіцїри зараз сего справою, щоби привернути вегеранови єго права. Наколи від битви під Маджентою минуло вже 30 лїт, то Патакови належить ся 5913 зр. разом з процентами.

Трїйната привела на свїт селянка Марія Балчук в Баранвїцї дня 5-го с. м. Всі три хлопці здорові. Балчук не має маєтку, отже дістанє заїмому від правительства.

Можна було предвидїти. Георгїєв, імовірний убійник Стамбулова, втік семи днями з слїдствїзницї в Сербї. Болгарські власти роблять всякі заходи, щоби — єго не віднайти.

Вертавмо ся ото другого дня з церкви. Антїн мій минає свїй двір.

— Куди ти, Антоне? — питаю.

— Треба.

— А обїдати?

— Я до обїду верну ся.

Пішов. Мені й не вдогад, куди він; хоч би хто й зарїзав мене, дак би зроду-віку не вгадала. Невзадовів вернув ся він; такий веселий, всьміхаєть ся, твар йому аж сяє, наче роса на сонці.

— От, каже, оскому збїв, дак так що збїв; на всі заставки виправ?

— Що? кого? — дивую ся я.

— Нікого більш, як не його.

— Да кого се?

— Отого лисого чорта, пана..

— Нашого?

— Який він наш!.. у нас тепер, опрїч Бога, нема пана.. Ну, тай виправ же!..

— Та за що-ж? та як же ти посьмів?

— Я не сьміяв ся. А за що, питаєш? За те, що чому він в церкві не був?.. за царя не хотїв молити ся? забув, який сегоднї день!.. Тепер памятовати-ме.. Ну, тай виправ же!

— Буде-ж тобі тепер!.. наробив ти лиха! Пропали ми!.. — та як згадала я отой клятий мішок, так уся і затремтіла; трушу ся наче мене пропасниця бє. От, думаю, лихо! тепер може і про мій вїхоть згадають...

— Не бій ся — заспокоює мене Антїн — нічого не буде; я його не прилюдно, а сам сам; ніхто того не чув і не бачив; нікуди йому й писнути; проковтне мовчки тай годі.

— Ти-ж йому що?.. не вже ти його побив..

— Ні, ні! бити не бив! нехай його ви хор побє об суху дорогу.. я тільки виправ його.. Прихожу, аж він в своїй кацавейцї сидить на ганку да люльку смочє.. Я любенько шапку з голови, низенько йому вклонив ся. Він на мене вовком дїше; а я йому так приязненько:

— Добрий день, пане! з сьвятом будьте здорові!..

— Яке там у тебе сьвято? — бовкнув він, а я йому:

— Не в мене самого, а в усіх добрих людей сегоднї велике сьвято; от ми й до церкви ходили; за царя помолили ся, продовжи Боже йому віку довгого! А ви, пане, певне забули про наше сьвято? Не диво!.. сьвято сегоднї у людей, а у панів — „урвихвієт“; людям сегоднї день радощів, а про панів він „утрислезі“... Дак отсе я й прийшов вам нагадати.

— Ти здурів! — гукнув він — геть!

А я наче вкопаний стою, тай почав його праги: вчитав йому і мішок і все, що знав; зганьбив його, да тоді знов поклонив ся і пішов... Доки він схаменув ся гукати на людей, я вже геть за брамою був... Гукай, думаю собі!.. хоч ковбика свого ввїрви, нічого тепер вже не вдїеш..

(Дальше буде.)

ТЕЛЕГРАМИ „БУКОВИНИ“.

Відень, 9. вересня. Міністерство внутрішніх справ виготовило проект закону о надзорі над приватними закладами о безпечень.

Будапешт, 9. вересня. Угорське правительство піднесе особову тарифу для третьої класи на державних залізницях угорських, а знесе першу класу. Натомість буде заведений „відділ люксовий“, а ціна їзди в ній буде о 50 процент підвишена.

Париж, 9. вересня. Вчора зраня знайдено перед палатою міністерства справедливости пекольну машину. Сегодня зревідують, що в ній було. Догадують ся, що то вчинок анархістичний. Погоска, мов би перед палатою елізейскою знайдено бомбу, не потверджує ся.

Ціни збіжя і других продуктів.

Дня 9. вересня 1895.

	Львів.	Чернівці.
Пшениця . . . від 7.— до 7.30	від 6.75 до 7.25	від 6.75 до 7.25
Жито „ 6.— „ 6.—	„ 5.75 „ 6.—	„ 5.75 „ 6.—
Ячмінь „ 5.20 „ 5.50	„ 5.25 „ 5.50	„ 5.25 „ 5.50
Овес „ 5.20 „ 6.—	„ 5.30 „ 5.75	„ 5.30 „ 5.75
Ріпак „ 8.25 „ 8.60	„ — „ —	„ — „ —
Горох „ 5.50 „ 8.—	„ 5.— „ 6.20	„ 5.— „ 6.20
Вика „ 5.80 „ 6.20	„ — „ —	„ — „ —
Льнянка „ — „ —	„ — „ —	„ — „ —
Біб „ — „ —	„ — „ —	„ — „ —
Бобів „ 5.— „ 5.20	„ 4.75 „ 5.—	„ 4.75 „ 5.—
Гречка „ — „ —	„ — „ —	„ — „ —
Бонюшина черв. „ 45.— „ 50.—	„ — „ —	„ — „ —
Бонюшина біла „ 50.— „ 55.—	„ 43.— „ 50.—	„ 43.— „ 50.—
Бонюш. шведск. „ 40.— „ 45.—	„ — „ —	„ — „ —
Кмни „ — „ —	„ — „ —	„ — „ —
Аниж „ — „ —	„ — „ —	„ — „ —
Кукуруза . . . „ 5.75 „ 6.—	„ 6.— „ 7.—	„ 6.— „ 7.—
Хміль —.— до —.— злр. за кильо у Львові, оковита за 10.000 літрів	14.25—14.75.	

ПРАВДА

ВІСТНИК

політики, науки і письменства, виходить двічі в місяць по ціні на рік 4 зр. пів року 2 зр., на чверть року 1 зр.
У Львові, улица Академічна, ч. 8.

Чума горілчана.

Сумна історія для перестороги і науки бідним і богатим, старим і молодим перепоїв і тверезим руским читальникам присвятив **Омельян Попович**. Книжка ся має 80 сторін і коштує 20 кр., поштою 25 кр.

КНИГАРНЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

у Львові, улица Академічна ч. 8.

продает слідуєчі книжки:

	зр. кр.
Юрій Федькович. Повісти і оповіданя	— 20
Михайло Старіцький. В темряві, драма	— 20
Вас. Чайченко. Твори прозаїчні ч. I. 80 кр. ч. II. 50 кр. ч. III	— 80
— Книга казок, поезії часть II.	— 60
— Під хмарним небом, поезії ч. I.	1 —
Тарас Шевченко. „Кобзар“ 2 томи 4:50 зр., з пересилкою	5 —
— Кобзар для дітей	— 20
Мих. Коцюбинський. „Хо“, оповідане	— 10
Левенко. Пани і люди, повість	— 80
— Садатський розрух	— 10
Геринг-Герасимович. Що то є господарність	— 20
Осип Маковей. Поезії	— 20
— „Оферма“ — новеля	— 10
К. Т. Подоленко. За громаду, хроніка	— 20
Іван Франко. Жіноча неволя в руских сінях народни х	— 35
— Без праці, оповідане	— 20
— Лис Микита Гогого	— 50
— Украдене шасте, драма	— 30
Уманець і Спілка. Словар російско-український ч. I. і II. по	2 50
І. Баштовий. Українство на літерат. позвах з Московщиною	— 50
Ом. Партицький. Провідні ідеї в письмах Тар. Шевченка	— 35
Вас. Ріленко. „Іфегенія в Таврії“, драма	— 30
Записки Товариства імени Шевченка ч. I., II., III., IV., V. і VI. по	1 20
Ю. Кенан. Сбір ч. I. II.	1 20
Кирило Студинський. Лірики, студія	— 20
— Пересторога	1 —
Василь Щурат. Пісня про Ролянда	— 50
Леся Українка і Макс. Ставинський. Книга пісень Г. Гейне	— 80
— На крилах пісень, збірник поезій	— 60
Павло Граб. Збірник поезій ч. I.	— 20
— З чужого поля, переклади ч. I.	— 20
Др. Огоновський: Історія рускої літератури II. 3 зр., III. ч. 1 і 2 — 4 зр., IV. 1 зр., а том I.	3 —
— Studien auf dem Gebiete der ruth. Sprache	1 50
Куліш. Шекспірові твори перекл. ч. I.	1 —
— Чорна Рада, повість	— 80
Іван Нечуй. Повісти і оповіданя	— 30
— Сьвітгляд українського народа	— 30
— Кайдашева сім'я, повість	— 50
— Навіжена, повість	— 20
— Над чорним морем, повість	— 90
— Хмари, повість	1 50
— Причена, повість	1 50
— Микола Джеря, повість	— 80
— Поміж ворогами	— 50
— Понались	— 10

ЛІТЕРАТУРНЕ ТОВАРИСТВО

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улица Петровича число 2,

має на складі:

„ІЛЮСТРОВАНУ БІБЛІОТЕКУ“

для молодіжи, міщан і селян, редаговану **Омельяном Поповичем** року 1886, 1887., 1888., 1889., 1890., 1891., 1892, 1893., 1894., по 1 ал. 20 кр. за рочник, а всі 9 разом за 9 зр.

3 пересилкою поштовою 9 зр. 30 кр.

„ДНІСТЕР“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові,

улица Валова ч. 11,

засноване на підставі концесії ц. к. міністерства справ внутрішніх з дня 9. грудня 1891. р. ч. 22751, розпочало свою діяльність дня 15. н. ст. вересня 1892 р.

„Дністер“, опертий на засаді взаїмности своїх членів, обезпечає всяке майно движиме і недвижимо против шкід огневих під найприступнішими услівями і почилює можливо найнижші премії.

Всякі шкоди ліквідують ся і виплачують ся сейчас по пожарі.

Зголошеня о уділене агенції в місцевостях, де нема агентів „Дністра“, приймають ся.

СИЛА КНИЖКИ

або

о просвіті народній

Під таким заголовком вийшла брошура в Чернівцях

написана

учителем Дарієм Пігуляком.

Ціна 25 кр., з пересилкою 27 кр. — Замовляти можна в редакції „Буковини“.

ВИЙШОВ

МОЛИТВЕННИК

виданий „Просьвітою“

в народній мові, великий, обіймаючий 640 сторін друку, найповніший зі всіх таких Молитвенників.

Молитвенник сей містить в собі: I.) Молитви щоденні ранні і вечірні. II.) З Богослуженя церковного, іменно: а) з Вечерні. б) з Повечерніці малої, в) з Повечерніці великої, г) з Утрені, д) Літургія св. Іоана Золотоустого, е) Молитви з часі св. Літургії. III. Тайни покаяня і пресьв. Евхаристії. IV. Молитви для різного віку, стану і в різних потребах V. Молитви в часі великого посту. VI. Молитви на празники а) Господські, б) Богородичні, в) Сьвятых VII.) Молитви сполучені з відпустами, VIII.) Акафіст до а) Ісуса Христа, б) Пресьв. Богородиці в) св. Отця Николая. IX.) Молебн до пресьв. Богородиці. X.) Тропарі, кондаки, богородичні і прокимени а) недільні, б) щоденні, в) на празники Господські, Богородичні і Сьвятых, г) на деякі потреби. XI.) Коляди і иньші пісні церковні. XII.) Місяцослов цілого року.

Сей молитвенник дістати можна в канцелярії товариства „Просьвіта“ і в книгарні **Ставропігійській і перепл. заведеню Мих. Спозарского** по таких цінах:

- 1) Молитвенник брошурований — зр. 70 кр.
- 2) оправлений на-пів в полотно з одвітними відтисками — „ 90 „
- 3) оправлений цілов полотно з золоченями і відтисками 1 „ 10 „
- 4) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів 1 „ 30 „
- 5) оправлений на-пів в шкіру з золоченями і відтисками 1 „ 10 „
- 6) оправлений ціло в шкіру з золоченями і відтисками 1 „ 60 „
- 7) оправлений як під 6) з додатком золотих берегів 1 „ 80 „

Замовляючі поодинокі Молитвенники звольте прислати на оплату пошти 20 кр.

Альбом заслужених Русинів.

Ціна 70 кр.